

تازه‌های کتاب درباره خاورمیانه

این پژوهش میدانی بوده است. نویسندگان ضمن بازتاب این پژوهش و گزارش نتایج آن، راهکارهایی را نیز در جهت بهبود تلاش‌های کنونی جامعه بین‌الملل برای بهبود زندگی مردم افغان در مناطق روستایی و به ویژه افزایش امنیت آنها به دست داده‌اند.

تهیه و تنظیم: دکتر حمید احمدی
استاد علوم سیاسی دانشگاه تهران

Neamatollah Nojumi, Dyan Mazorana, *After Taliban: Life and Security in Rural Afghanistan,*

Judith Cochran, *Educational Roots of Political Crisis in Egypt,* Lanham: Lexington Books, 2008, 240 pages.

Lanham. MD: Rowman & Limfield Publishers. Inc, 2009, 229 pages.

ریشه‌های آموزشی بحران سیاسی در مصر

پس از طالبان: زندگی و امنیت در مناطق روستایی افغانستان

نویسنده با پرداختن به موضوع بدیع «رابطه میان بحران سیاسی معاصر مصر و تاریخ آموزش و پرورش این کشور» در صدد است پاسخ‌های روشنی در خصوص ریشه‌های این بحران بدست دهد. بحث اساسی وی آن است که میان بحران اجتماعی و سیاسی معاصر مصر و تاریخ آموزش و پرورش این کشور رابطه معناداری وجود دارد. کتاب در واقع منبع قابل توجهی در رابطه با پیشینه آموزش و پرورش مصر نیز هست. چرا که نویسندگان دگرگونی‌های آموزشی مصر را از آغاز هنر نوشتن در ۴۰۰۰ سال قبل از میلاد

کتاب مسأله امنیت انسانی افغان‌ها در مناطق روستایی را تجزیه و تحلیل می‌کند؛ مسأله‌ای که در بیشتر آثار مربوط به افغانستان بدان بی‌توجهی شده است. در واقع، کتاب محصول یک پژوهش میدانی گسترده است که در سال‌های ۲۰۰۳ و ۲۰۰۴ در چند منطقه روستایی در افغانستان انجام شد. از آن زمان به بعد، بسیاری از این شهرک‌های روستایی متروکه شده و ساکنان آن بی‌خانمان شده‌اند. موضوعات اجتماعی، حقوق زنان، منابع طبیعی و نظام‌های سنتی عدالت در مناطق روستایی افغانستان موضوع اصلی مطالعه

تا شیوه‌های سنت آموزش مذهبی، دوره‌های ممالیک، عثمانی‌ها، اشغال انگلستان و سرانجام ملی کردن و اصلاحات دوران جمال عبدالناصر مورد بحث قرار می‌دهد. ادعای اصلی نویسنده آن است که با توجه به مسأله آموزش و پرورش در مصر طی سی سال گذشته، این کشور هیچ تلاشی برای برقراری رابطه میان دستاوردهای دانشگاهی، اشتغال زایی و نیازهای توسعه برقرار نکرده است. این در حالی است که به نوشته او، کمک‌های سخاوتمندانه زیادی از خارج، به ویژه از بانک جهانی و ایالات متحده آمریکا به مصر شده است.

مبارک به عنوان دیرپاترین رهبر مصر که از ۱۹۸۱ تاکنون به مدت سه دهه بر این کشور حکمرانی کرده است، در دوران ریاست خود جنبه‌های گوناگون جامعه مصر را به کنترل خود در آورده است. «ماشین سیاسی» رژیم مبارک و سود برندگان از آن، آینده مصر پس از مبارک، روابط مصر و آمریکا و پرونده حقوق بشر حزب حاکم از جمله موضوعاتی هستند که در کتاب به بحث گذاشته شده اند. در بخش مربوط به حقوق بشر و مواضع دولت مبارک در رابطه با آن، بیشتر درباره شیوه رفتار دولت با اقلیت‌ها بحث شده است.

Willem Floor, *A Social History of Sexual Relations in Iran*, Washington DC: Mage Publishers, 2008, 411 pages.

تاریخ اجتماعی روابط جنسی در ایران نویسنده که یکی از پژوهشگران و ایران‌شناسان برجسته معاصر می‌باشد، تاریخ روابط جنسی در ایران را از عهد عتیق تا به امروز مورد بررسی قرار داده است. از دواج، ازدواج موقت، فحشا، همجنس‌گرایی و

Aladdin Elaasar, *The Last Pharaoh: Mubarak and The Uncertain Future of Egypt in the Volatile Middle East*, Nothampton MA: Beacon Press, 2008, 231 pages.

آخرین فرعون: مبارک و آینده نامطمئن مصر در خاورمیانه پرتهاب کتاب از تازه‌ترین آثاری است که بحث محوری خود را به زندگی و کارهای حسنی مبارک، رئیس‌جمهور مصر،

بیماریهای مقاربتی از جمله موضوعاتی هستند که نویسنده در فصول گوناگون کتاب به آنها پرداخته است. نویسنده برای مستند کردن پژوهش خود از منابع متنوعی همچون اسناد رسمی، گزارشات مکتوب، فتاوی و نوشته‌های مذهبی، نامه‌های خصوصی و آثار حکومتی بهره گرفته است. برخی از تحلیل‌گران بر آن هستند که اثر مزبور نه تنها مسأله روابط جنسی در ایران است بلکه نوعی مستندسازی درباره مشکلات اجتماعی و بحرانهای بهداشت عمومی ایران امروز نیز است.

Kevin M. Woods, *The Mother of all Battles: Saddam Hussein's Strategic Plan for the Persian Gulf War*, Annapolis, MD: Naval Institute Press, 2008, 384 pages.

ام‌المعارک یا مادر همه جنگها: طرح استراتژیک صدام حسین برای جنگ خلیج فارس

کتاب درصدد است تا استراتژی نظامی و سیاسی صدام حسین در جنگ خلیج فارس، یعنی تهاجم به کویت و مقابله

Baylis Thomas, *The Dark Side of Zionism: Israel's Quest for Security Through Dominance*, Lanham, MD:

جهان غرب و عرب با اورا، مورد مطالعه قرار دهد. کتاب در واقع بخشی از یک پروژه پژوهشی رسمی از سوی فرماندهی کل قوای آمریکا و بررسی و ارزیابی جنگ معاصر با بهره‌گیری از منابع بایگانی و مصاحبه‌های انجام شده با رهبران ارشد نیروی مقابل یا دشمن می‌باشد. نویسنده داستان تهاجم عراق به کویت و عملیات طوفان صحرا در سال ۱۹۹۰ را از دیدگاه عراقی‌ها، با توجه به داده‌های جمع‌آوری شده از منابع دست اول عراقی، از جمله اسناد دولتی، ویدیوها، نوارهای شنیداری، نقشه‌ها و عکسهای گرفته شده از بایگانی‌های رژیم پیشین عراق توسط نیروهای آمریکایی در سال ۲۰۰۳ بازگو می‌کند. گرچه نمی‌توان گفت که این کتاب در نوع خود یک تاریخ‌فراگیر است، نویسنده با تحلیل رویدادهای ۱۹۹۰-۱۹۹۱ تلاش می‌کند تا برداشتهای درسهای پذیرفته شده کنونی از جنگ خلیج فارس را به چالش بکشد.

- تنها زمانی پایان می‌یابد که اسرائیل به حکومت نظامی خود در سرزمینهای فلسطینی پایان دهد.
- Lexington Books, 2009, 288 pages.
- جنبه تاریک صهیونیسم: تلاش اسرائیل برای دستیابی به امنیت از راه سلطه
- این کتاب را می‌توان تا حدودی یکی از تازه‌ترین نوشته‌ها از سوی هواخواهان فرا صهیونیسم درباره اسرائیل قلمداد کرد.
- Nader Hashemi, *Islam, Secularism and Liberal Democracy: Toward a Democratic Theory for Muslim Societies*, Oxford, UK. and New York: Oxford University Press, 2009, 280 pages.
- توماس بیلز که یکی از «مورخان نوین» اسرائیلی به شمار می‌رود، بر این باور است که صهیونیست‌های نخستین و اسرائیلی‌های بعدی، از راه سلطه نظامی بر جمعیت بومی عرب فلسطین در پی دستیابی به امنیت خود بودند. این استراتژی بر دو اصلی اساسی استوار بود: نخست پرهیز از هرگونه مذاکره با فلسطینی‌ها و دوم تحریک کشورهای ضعیف عرب به ورود به جنگ‌هایی که در آن شکست می‌خورند. نویسنده با اختصاص کتاب خود به فصل‌های دربرگیرنده، موضوعاتی چون استعمار، دیپلماسی مبنی بر اسلحه، ناسیونالیسم، دهشت افکنی (تروریسم)، صهیونیسم و چشم‌انداز آینده و نیز حل کشمکش عربی-فلسطینی در پی آن است تا بستر گسترده‌تر این تاریخ را شناسایی کند. به نظر او کشمکش میان فلسطینی‌ها و اسرائیلی‌ها
- اسلام، سکولاریزم و لیبرال دموکراسی: طرح یک نظریه دموکراتیک برای جوامع اسلامی
- نادر هاشمی استاد ایرانی تبار دانشگاه دنور، در نخستین اثر خود در تلاش است تا رابطه ظاهراً ذاتی و دایمی میان دموکراسی سیاسی و سکولاریزم به شیوه غربی را به چالش کشد. به نوشته وی، جایگاه دین در یک جامعه لیبرال باید در طول زمان توسط هر جامعه در بستر اجتماعی آن ساخته شود. هاشمی با طرح این مسأله که حامیان و هواخواهان اصلی جدایی دین از دولت بیشتر در جوامع اقتدارگرای خاورمیانه‌ای هستند، نیروهای

مردمی مخالف این دولتهای اقتدارگرا گرداگرد جنبشهای اسلامی جمع می شوند. این وضعیت باعث می شود تا بده و بستان دموکراتیک که تعیین کننده نقش سیاسی دین در جوامع دیگر است، صورت نگیرد. به نوشته هاشمی، گروههای اسلام گرا علی رغم ایدئولوژی سیاسی خود، می توانند یک نقش شبه لیبرال را بازی کنند. وی بنای استدلال خود را برای طرح این فرضیه بر این اساس قرار می دهد که آنها به دلیل ایجاد دگرگونیهای اجتماعی چون «پیدایش فردگرایی و بسیج عمومی» می توانند پس از یک گشایش دموکراتیک، تحول به سوی لیبرالیسم را آسان سازند.